

проф. д-р Мито Спасевски

ЛИТЕРАТУРНИ КОНСТЕЛАЦИИ

- РЕТРОСПЕКТИВНА ВЕРТИКАЛА -

(дополнето издание)

Скопје, 2022 година

Издавач: проф. д-р Мито Спасевски

Уредник, редактура и лектура: проф. д-р Мито Спасевски

Рецензенти: проф. д-р Васил Тоциновски

проф. д-р Ана Витанова – Рингачева

CIP - Каталогизација во публикација
Национална и универзитетска библиотека "Св. Климент Охридски", Скопје

398(=163.3:02.053.2)(049.3)
821.163.3-93.09
821.163.3.09"18/19"

СПАСЕВСКИ, Мито

Литературни констелации : ретроспективна вертикала / Мито Спасевски.
- дополнето изд. - Скопје : М. Спасевски, 2022. - 295 стр. ; 25 см. -
(Едиција Публикум)

Фусноти кон трудот. - Библиографија кон главите. - Вредносни истражувања
за литературата за деца и млади : (кон делото Литературни констелации од
Мито Спасевски, Скопје, 2022) / Васил Тоциновски: стр. 273-276. - Нови
книжевни разоткривања : (кон книгата Литературни констелации од Мито
Спасевски, Скопје, 2022) / Ана Витанова-Рингачева: стр. 277-287. -
Регистар

ISBN 978-608-66360-4-3

а) Македонско народно творештво -- Детски фолклор б) Македонска
книжевност -- 19-20 в. -- Критики и толкувања в) Македонска книжевност
за деца -- Критики и толкувања

COBISS.MK-ID 57598213

Печати: Маг-Ан дизајн – Скопје

Тираж: 100 примероци. 296 стр.

НОВИ КНИЖЕВНИ РАЗОТКРИВАЊА

(Кон книгата *Литературни констелации* од Мито Спасевски,
Скопје, 2022)

Обемна е книжевната продукција на професорот Мито Спасевски. Нашиот обид да приложиме текст во кој сумативно ќе се осврнеме на книгата дадена за прочит, неминовно бара препрочитување на претходните објави на авторот. Како професор и истражувач, Спасевски вложил многу во книжевните разоткривања на најзначајните автори и дела од македонската литература. Вистина е дека литературно-критичката мисла дава плодови тогаш кога посеаното семе е здраво и плодно. Но, силните историски, политички, економски и социјални потреси на македонското тло, не дозволувале да се создаде стабилна и цврста основа за континуиран растеж на македонската книжевна мисла. Историскиот развој на македонската литература неминовно покажува дека децении доцниме зад знаменитите пројави на европската книжевна сцена, дека се чувствува одреден дисконтинуитет и жанровска неопределеност. И покрај таквите разликувања, сепак книжевната историја забележува еден забрзан равој на македонската книжевно-јазична мисла. Од денешна перспектива многу попрецизно може да се исцраат линиите на патот по кој чекореле македонските творци, од првата половина на XIX век, па до денес. Мито Спасевски како авторитет кој својот животен и творечки потенцијал го вложил во книжевно-научните истражувања на полето на македонската литература, се обидува да ги доразбистри сликите за нашите автори и нивните дела и да ги вклопи во мозаикот на светската книжевна оставнина.

Книгата „Литературни констелации“ содржи четири глави во кои преку ретроспективни навраќања, авторот приложува свои критичко-аналитички видувања. Како претходница на книжевните расправи, авторот ја приложува својата Беседа за зборот. Во неа, на

еден суптилен начин му пристапува на зборот, на неговото величие, на стожерот, без чија стаменост, човековата мисла не би можела да се извиши угоре. *Зборот е време. Искон. Уметноста е неговата древна татковина. Именител на љубовта,- е зборот. Зборот е уметност на битието. Зборот е живот – заклучува авторот.* Зборот е исполин без кој човекот не би можел духовно да го освои светот. Без големината, силата и храброста на силниот збор, би останале неми жители на светот. Преку зборот, човекот почнал да го препознава и да го именува светот. Зборот со својата древност е сраснат со сè што постои како физичка и духовна манифестација, но зборот е пред и над сè единствената прачестица од која се зачал животот на уметноста. Неговата моќ бескрајно да се дели и размножува, го прави единствен апсолут без кој ниту човекот, ниту уметноста не би преживеале. Беседата за зборот ја носи мислата на авторот на примордијалниот извор во полите на народниот јазик, на оној прв артикулиран говор на кој нашиот човек раскажувал, пеел, тагувал несвесен дека тогаш станува најголемиот творец.

Во првата глава насловена **Творечки изворишта**, авторот поместува пет книжевни расправи на теми од народното творештво. Сондажата на приложениот книжевен материјал, авторот ја прави со тоа што пушта вертикала до длабочини каде се наоѓаат извориштата на македонската книжевна мисла. Таму, народното творештво стои како седимент над кој се наталожиле нови книжевни слоеви, кои со својата прозрачност дозволуваат продор до големите длабочини. Сосема природно, во духот на хронолошката поставеност, професорот Спасевски го приложува својот труд посветен на народното творештво за деца на страниците на Зборникот на Миладиновци. Во овој текст авторот прави прецизен рез, како што и самиот истакнува кон „видот и моделот на народните творби за деца, тематско мотивската - поставка на детските ликови и детството, и нивната проекција“. Сосема свесен за непроценливата вредност на подвигот на Браќата Миладиновци, Спасевски ја потенцира нивната улога на стожери на македонската литература со

тоа што го предочува и вреднува нивниот труд, да не се изостави творештвото за деца. Токму во таа насока е и обидот да се направи анализа на детските ликови во фолклористичките единици забележани од Миладиновци и Кузман Шапкарев. Народниот творец негува посебна наклонетост кон детските ликови и кога пее или раскажува за нив, ги слика со најубави атрибути. Глорификацијата на ликовите на деца-јунаци во македонското народно творештво, има една силно архаизирана нишка, што неминовно нè носи до митолошките слоеви. Анализата на овие творби го потенцира архаичниот тематски образец на херојски двојки присутен во нашата традиција (Марко Крале и Секула Детенце), а познат во делата од најстарите литератури (Гилгамеш и Енкиду, Митра и Сол, Ахил и Патроколо и др.). Заради видлива апликативност и непосредна рецепција авторот приложува дел од творбите за кои пишува, со што му помага на читателот полесно да направи корелација на текстот и мотивот за негово создавање.

Дефинирајќи ги собирачите на македонското народно творештво како „вистински столбови на духовната и творечка крепост“, Мито Спасевски се осврнува на профилот на Иван Котев, редок пример на современ собирач на македонската фолклористичка оставнина, но и „темелит проучувач на бројни различни аспекти на народното творештво од неговите собрани записи.“ Од целокупната собирачка и истражувачка актива на Котев, авторот се осврнува на народното творештво за деца собрано и дешифрирано од самиот Котев. Актуализацијата на народните игри Котев ја прави преку свои лични записи и толкувања на детските игри погледнати од јазичен и од книжевен аспект. Освен тоа, дел од игрите се непознати за современите генерации деца, повеќе не се играат, а записите на Котев се сведоштво за педагошката, психолошката како и социолошката функција на играта и нејзиното место во растот и развојот на детето. Доблест е да се пишува за овој наш знаменит

собирач на фолклорното богатство, особено во време кога повикувајќи се на традицијата, се обидуваме да им пркосиме на сите негирања и оспорувања за постоењето на македонскиот јазик и народ. Во насока на ваквите размисли е и текстот посветен на новинарот и публицист Иван Глигоровски, автор на бројни публикации во кои се дадени сведштва за неговите средби со големите имиња на македонската и светската лингвистика, за личности од македонската историја како и профилите на најголемите современи собирачи на македонското народно творештво. „Неговата продукција е панорама која осветлува повеќе области кои се видни темелници на македонската духовна, јазична, книжевна и сеопшта културолошка крепост и вредност, како синтеза и одглас на минатото, традиција, историјата и иднината“ - констатира Спасевски. Причината зошто се апострофира делото на Глигоровски е неговиот интерес за собирачите на македонското народно творештво за деца, а меѓу нив ги издвојува: Петко Домазетовски, Димитар Узунски, Илија Китановски, Илија Алушевски, Иван Котев, Панде Емшов-Ацијата, Никифор Смилевски, Костадин Кајдамов и други. Имајќи ги на увид материјалите од овие наши чувари на народниот бит, Спасевски ги дава на увид можните паралели што можат да се повлечат на релација народно творештво за деца – современа драмска книжевност за деца. „Ако се има во предвид дека во конституцијата на уметничката градба на современите драмски дела за деца во носечката структура се дијалошката форма, сценската поставка, драмските ликови и драмските конфликти, тогаш сосема е индикативно фокусирањето на сегментарните взаемности меѓу народното творештво и современата драмска книжевност за деца“ – подвлекува авторот.

Втората глава насловена **Видици и предизвици** отвора прашања за интертекстуалноста на книжевниот дискурс, за

творечката креативност погледната од аголот на интертекстуалните интервенции, структурирањето на едно книжевно дело како и неговите книжевно-тематски поставки. Книжевниот текст во суштина претставува слоевита структура која интегрира во себе симболи, архетипски претстави и топоси од колективната меморија. Текстот е во постојан дијалог со други текстови, со историјата, историографијата и воопшто со културата. „Фактот што целокупното дејствие во литературното дело, особено прозната литература се остварува преку литературната дијалогска конверзација меѓу книжевните ликови,-води кон заклучокот дека дијалогската форма како јазично говорен код ги осведочува сите авторски пораки кои се олицетворение на целокупната концепција на развојот на дејствието.“ Авторот посебно се осврнува на книжевните дела за деца кои носат ликови кои живеат во заедничка средина, а се од различни популации, такви се делата на Жил Верн “Дваесет илијади милји под море” и од македонската литература, Славко Јаневски ”Црни и жолти”. Во таа насока вреди да се спомене и интеркултуралниот момент кој станува сè поактуелен во книжевноста. Авторите сè почесто посегнуваат по интеркултуралниот пристап со што се приклучуваат кон создавање на некакви хибридни жанри. Неминовно мора да се каже дека интеркултуралниот пристап ги отвора прашањата за идентитетот како концепт, тема која во современите европски и свестски книжевни кругови добива на актуелност. Книжевниот дискурс не може да остане имун на глобалните текови на развој на книжевната мисла која не познава граници, вери, нации. Таа продуцира пораки со универзални значења, токму затоа станува и најцврстиот мост кој ги поврзува различните култури.

Во насока на поврзување и заемно влијание меѓу културите, пристапуваме кон анализа на третата глава во книгата „Литературни констелации“, насловена **Книжевни паралели**. Овој дел од книгата содржи текстови низ кои авторот повлекува паралели на книжевни објави од руската, француската и српската книжевност.

Повлечените паралели меѓу руската и македонската книжевност се однесуваат на руската книжевност за деца во македонските книжевни објави како и за руските автори во книжевните прикази во периодот од 1970 до 1990 година. Професорот Спасевски во својата опсежна анализа ги лоцира тематско–мотивските, уметничко естетските, жанровските и некои други напливи на руското творештво за деца во Македонија. Навистина е големо влијанието на руската книжевност, „неспорно е – вели Спасевски, дека дека таквото влијание се одразувало, како своевиден импулс и во периодот на собирачката дејност на народното творештво во делот на детскиот фолклор, дотолку повеќе што во руската народна литература за прашањето на детскиот фолклор.“ Анализирајќи само мал дел од книжевните остварувања на А. С. Пушкин, Иван Крилов, Л. Н. Толстој, М. Горки, Алексеј Толстој, Јуриј Томи, Гаврил Троеполски, авторот заклучува дека постојат и други руски автори кои заслужуваат внимание, но за потребите на овој труд се земени само најрепрезентативните. Руските автори за деца, собирачи и баснописци се нераскинлив дел од светската литература за деца, а со тоа, нивното влијание во македонската книжевност, како дел од големото семејство на словенските народи, останува да сведочи дека споделуваме исти или слични вредносни гледишта. Дека ова тврдење стои на цврсти основи потврдува и фактот дека во седумдесеттите години на минатиот век во македонската културна средина започнува една засилена активност на превод на големите руски класици. Авторот Мито Спасевски ги посочува: Тања Урошевиќ, Лав Н. Толстој, Отец Сергеј, Кројцеровата соната, 1965 год.; Милан Ѓурчинов, Ф. М. Достоевски, Злосторство и казна, 1971 год.; Александар Ежов, Н. В. Гогољ, Ревизор, 1974год.; Георги Сталев, Лермонтов, Мисла, 1974 год.; Милан Ѓурчинов, Чехов, Наша книга, 1976 год.; Георги Сталев, В. В. Гогољ, Л. Н. Толстој, Ф. М. Достоевски, 1981 год.; Александар Поповски, Пушкин, 1987 год и други. Македонските критичари пројавуваат голем интерес за читање и анализа на најголемите дела на современата руска литература, при што особено го апострофираат нејзиниот

историски, социјален, психолошки, филозофски и културолошки клуч.

Во ова трето поглавје авторот го поместува текстот во кој ги елаборира рефлексите на Борисав Станковиќ во македонската книжевна критика преку искажувањата на Георги Старделов, Јосип Шкавиќ и Георги Сталев. „Исклучителната сценска податливост и исказност која детерминира особен дел од творештвото на Борисав Станковиќ,- ќе одбележи и значајна присутност на неговото творештво во поставките на македонските драмски сцени, заклучува Спасевски. Но, Станковиќ е автор кој може да се набљудува од повеќе аспекти, затоа Спасевски ги нуди на прочит трите перспективи: на Старделов за расказот „Старите денови“, „Коштана“, за збирката „Божјите луѓе“, за сликите на старото и новото Врање, за ликовите и нивната вечна тага по изгубената младост; Книжевните праралели на Шкавиќ, според Спасевски го нотираат романот “Нечиста крв” како хроника на едно семејство и историја на цело едно општество, на цел еден свет. Полифоничен роман, слоевита структура чии пораки се кријат во поттекстот, во белината на маргините, таму е запишана за хуманизмот, човековото достоинство и слобода како врвни идеали кон кои се стреми секое битие; Георги Сталев пак посебно ги апострофира женските ликови во делото на Бора Станковиќ и нивната улога во тогашата патријархално устроена заедница.

Последниот текст од ова поглавје се однесува на прашањето за француските писатели застапени во македонскиот литературен регистер за деца. Пристапот на авторот е преку „посматрањето меѓу другото и преку појдовноста на нивното пројавување; спектарот на литературните родови и жанрови; разнообразноста на тематските подрачја во литературните дела, па дури и во доменот на творечките влијанија на француските писатели врз македонските автори“. Авторот нуди една хронолошка поставеност на темата, започнувајќи од далечната 1966 година кога издавачката куќа „Култура“ од

Скопје во рамки на библиотеката „Детска радост“ ќе ја објави книгата „Бабини и дедови приказни“. Панорамскиот пресек поминува низ двете раскажувачки поглавја на Виктор Иго и Жорж Санд и тоа „Песот што станал ангел“ и „Куклата на Козета“/В.Иго/ и „Сметенко“ и „Сивиот глушец“/Жорж Санд;/ Шарл Перо, - „име кое ги фундира зачетоците на модерната европска бајка уште од седумнаесетиот век“. Кога станува збор за книжевноста за млади, неминовно тука се: „Козета и Гаврош“ на Виктор Иго, „Малечката Фадета“ на Жорж Санд и секако Антуан-Мари-Роже де Сент-Егзипери и неговата безвременска книга „Малиот принц“. Еден ваков приказ не може, а да не го предочи името на Жил Верн, „обдарениот телотворител на француската и европската литературна откритка на научната фантастика како визионерско-креативен книжевен жанр“. Доминантно место кај македонските читатели според Спасевски заземаат пред сè романите „Пат околу светот за осумдесет дена“ и „Дваесет илјади милји под морето“ не може да се исклучи и читливиот проток на другите меѓу кои „Децата на капетанот Грант“, „Авантурите на капетанот Катера“ „Патувањето во центарот на земјата“ и „Пет недели во балон“.

Книгата „Литературни констелации“ се заокружува со последното, четврто поглавје насловено **Современи раскривки**. Оваа последна глава содржи писанија кои ги разоткриваат скриените светови во делата на македонски автори Блаже Конески, Ацо Караманов, Видое Подгорец и Ристо Давчевски. Во годината кога одбележуваме 100 години од раѓањето на великанот Блаже Конески, професорот Мито Спасевски како некогашен ученик на Конески, го пишува текстот „Вечниот разбој на ткајачот од Везилка“. Со исклучителна почит, со одбрани зборови, но и со многу топлина во изразот, Спасевски пишува сугестивна беседа за големината на Професорот. „Имам чувство некој кротко со стихот што ме облива, како да ми го отвора прозорецот од детството. Така е во секоја пригода кога на прочит ми се неговите стихови во кои

вруточно бликаат мотивите од детството во ракатка негови песни од кои во одек е детството.“

Ацо Караманов, развигорецот на македонската книжевна пролет, во опсервацијата на Мито Спасевски се проследува низ призмата на детскиот тематски свет, место најмалку расветлено од истражувачите и проследувачите на современата македонска книжевност. Иако и самиот сè уште дете, Караманов на 13 години ги пишува првите детски песнички, со лирски, трепетни и баладични тонови, истите ги објавува во тогашните списанија за деца. Професорот Спасевски прави детална анализа на првите обиди на Караманов да влезе во светот на поезијата: „Ацо Караманов имал нескротлива, бујна, недотечна и раскошна творечка обземеност и инспиративен поход. Така е во неговите зародишни скици за творештво кое тој мечтателски го навестуал. Во скоро дваесетината тематско мотивски посоки за следствени дела, се наоѓаат уште неколку скицирани наслови од кои објективно фреквентираат во колажот на детскиот тематски свет“.

Македонската книжевност за деца го има најголемиот и најплоден писател, Видое Подгорец, авторот на над стотина книги, човекот кој сиот свој живот го посвети на децата, пишуваше за нив, а тие растеа со него. Македонската критика многу малку напишала за Подгорец, скоро неверојатно е како една таква грамадна фигура останала на marginите и далеку од видокругот на големите авторитети-критичари. Но, со својот текст Книжевно-уметничките поставки во творештвото на Видое Подгорец, професорот Мито Спасевски дава свој придонес во разоткривањето на уметничките слики во творештвото на Подгорец. „Се има впечаток дека Подгорец е еден од највештите македонски маестралци, кои зборот го дизајнираат со исклучително развиена книжевна стилистика, која надоаѓа и бликнува како плима во делото, или напати таа пулсира низ пластовидните коридори и посоки на делата, подвлекува

Спасевски. Таквата своја теза ја поткрепува со апликација на сегменти од автобиографски роман „Првото писмо”, „Баладата за црвениот чевел”, како и сказната „Ноќен разговор”. На текстот за Подгорец се надоврзува и последниот текст во книгата „Литературни констелации“ посветен на македонскиот писател за деца Ристо Давчевски, за чија поезија и самиот Подгорец се има произнесено определувајќи ја како „поезија на човекот“. Авторот прави панорамско проследување на делото на Давчевски, од првите години на негово појавување во списанијата, па сè до неговите најрепрезентативни книжевни објави. „Пробив во неговото литературно патешествие е развиената стилистика. Еволутивноста на стилската фактура ќе овозможи автентичност во пластификацијата на прозната или поетска умисла и порака, вели Спасевски. Давчевски се населува на македонската книжевна сцена не само како поет, туку и како драмски писател, но и автор на басни. Токму баснопишувачката активна предизвикува внимание во критиката и таа го препознава како оригинален автор, читлив и интересен. Имено, Давчевски е иновативен автор, тој ја модернизира басната, ја осовременува ставајќи ја како што вели Спасевски „на своевидната нова и современа урбана тематско-мотивска “арена” во која се збиднуваат дејствата и настаните на басните“. На крајот, авторот се осврнува и на делата на авторите кои творат во новиот век, завршувајќи со осврт кон делото на авторот Трајче Кацаров.

Погледнато отстрана, четирите поглавја исцртуваат книжевна вертикала што се спушта длабоко. Третираниот корпус на автори и дела е богат и разнолик. Изразот на Спасевски е препознатлив, неговата мисла тече низ бујните честаци на нашиот богат македонски јазик. Понекогаш, како читатели, имаме чувство дека се губиме во значењата кои се семантички доста густы. Но, тоа секако не ја намалува вредноста на самиот текст, туку само бара внимателен и посветен читател. Професорот Спасевски како набљудувач и толкувач на книжевните дијалози што посочените

автори ги водат во своите дела, разоткрива еден нов свет, иманентен на неговиот начин на восприемање на книжевните дела. Книжевноста сама по себе нема своја вредност, доколку не се разложува во мисловниот свет на читателот. Таму, делејќи се до наситни честици, се пресоздава и започнува нов живот, допрена од мислата на намерникот кој има потреба од неа.

Проф. д-р Ана Витанова-Рингачева

СОДРЖИНА

ПРЕДГОВОР	3
УМЕТНОСТА НА ЗБОРОТ- КНИЖЕВЕН КОНТЕКСТ И КРЕАТИВИТЕТ.....	4
ГЛАВА 1 - ТВОРЕЧКИ ИЗВОРИШТА	15
КНИЖЕВНИОТ ФОРМАТ НА НАРОДНОТО ТВОРЕШТВО ЗА ДЕЦА ВО ЗБОРНИКОТ НА МИЛАДИНОВЦИ.....	16
ЛИТЕРАТУРНИТЕ КРЕАТИВИ НА ДЕТСКИТЕ ЛИКОВИ ВО НАРОДНОТО ТВОРЕШТВО КАЈ КУЗМАН ШАПКАРЕВ И МИЛАДИНОВЦИ	38
ФОЛКЛОРИСТОТ ИВАН КОТЕВ, - СОВРЕМЕН МАКЕДОНСКИ ЦЕПЕНКОВ	78
РЕЧИТИ ЗАПИСИ НА ИВАН ГЛИГОРОВСКИ ЗА СОВРЕМЕНИТЕ СОБИРАЧИ НА МАКЕДОНСКОТО НАРОДНО ТВОРЕШТВО ЗА ДЕЦА	95
СЕГМЕНТАРНИ ЗАЕМНОСТИ ПОМЕЃУ НАРОДНОТО ТВОРЕШТВО И СОВРЕМЕНАТА ДРАМСКА ЛИТЕРАТУРА ЗА ДЕЦА	117
ГЛАВА 2 - ВИДИЦИ И ПРЕДИЗВИЦИ	129
ИНТЕРКУЛТУРНОСТА И КНИЖЕВНО-ТВОРЕЧКИТЕ ПОСТАВКИ	130
ИНТЕРКУЛТУРНОСТА И КНИЖЕВНИОТ ДИСКУРС	139
ЛИТЕРАТУРАТА И КРЕАТИВНО-ТВОРЕЧКИОТ ДИСКУРС	149

ГЛАВА 3 - КНИЖЕВНИ ПАРАЛЕЛИ	159
РУСКАТА КНИЖЕВНОСТ ЗА ДЕЦА ВО МАКЕДОНСКИТЕ ЛИТЕРАТУРНИ ОБЈАВИ	160
РУСКИ АВТОРИ ВО МАКЕДОНСКИТЕ КНИЖЕВНИ ПРИКАЗИ ВО ПЕРИОДОТ ОД 1970 ДО 1990 ГОДИНА	171
РЕФЛЕКСИИТЕ НА БОРИСАВ СТАНКОВИЌ ВО МАКЕДОНСКАТА КНИЖЕВНА КРИТИКА.....	187
ФРАНЦУСКИТЕ ПИСАТЕЛИ ВО МАКЕДОНСКИОТ ЛИТЕРАТУРЕН РЕГИСТЕР ЗА ДЕЦА.....	195
ГЛАВА 4 - СОВРЕМЕНИ РАСКРИВКИ	204
ВЕЧНИОТ РАЗБОЈ НА ТКАЈАЧОТ ОД ВЕЗИЛКА.....	206
ДЕТСКИОТ ТЕМАТСКИ СВЕТ ВО КНИЖЕВНИТЕ ОГЛЕДАЛЦА НА АЦО КАРАМАНОВ.....	209
КНИЖЕВНО-УМЕТНИЧКИТЕ ПОСТАВКИ ВО ТВОРЕШТВОТО НА ВИДОЕ ПОДГОРЕЦ	226
КНИЖЕВНИОТ РАКУРС НА ТВОРЕШТВОТО ЗА ДЕЦА И МЛАДИНА НА РИСТО ДАВЧЕВСКИ	236
КНИЖЕВНАТА АВТЕНТИЧНОСТ НА ТВОРЕЧКИОТ ФОРМАТ	251
КРИТИЧКИ ПАРАЛЕЛИ И БЕЛЕЖИТИ ОДРЕДНИЦИ НА ОДДЕЛНИ ПРИЛОЗИ ВО ЛИТЕРАТУРАТА ЗА ДЕЦА	260
РЕЧИТИ ПРОНИКНУВАЊА ВО СОВРЕМЕНИТЕ ТВОРЕЧКИ ПОЈАСИ КОН ДЕЛОТО НЕ ПАРКИРАЈ ГАРАЖА ОД ТРАЈЧЕ КАЦАРОВ.....	269
ВРЕДНОСНИ ИСТРАЖУВАЊА ЗА ЛИТЕРАТУРАТА ЗА ДЕЦА И МЛАДИ.....	273
НОВИ КНИЖЕВНИ РАЗОТКРИВАЊА.....	276
РЕГИСТЕР НА ИМИЊА.....	288

CIP - Каталогизација во публикација
Национална и универзитетска библиотека "Св. Климент Охридски", Скопје

398(=163.3:02.053.2)(049.3)
821.163.3-93.09
821.163.3.09"18/19"

СПАСЕВСКИ, Мито

Литературни констелации : ретроспективна вертикала / Мито Спасевски.
- дополнето изд. - Скопје : М. Спасевски, 2022. - 295 стр. ; 25 см. -
(Едиција Публикум)

Фусноти кон трудот. - Библиографија кон главите. - Вредносни истражувања
за литературата за деца и млади : (кон делото Литературни констелации од
Мито Спасевски, Скопје, 2022) / Васил Тоциновски: стр. 273-276. - Нови
книжевни разоткривања : (кон книгата Литературни констелации од Мито
Спасевски, Скопје, 2022) / Ана Витанова-Рингачева: стр. 277-287. -
Регистар

ISBN 978-608-66360-4-3

а) Македонско народно творештво -- Детски фолклор б) Македонска
книжевност -- 19-20 в. -- Критики и толкувања в) Македонска книжевност
за деца -- Критики и толкувања

COBISS.MK-ID 57598213